

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande över SOU 2018:25 Juridik som stöd för förvaltningens digitalisering

Ert diarienummer: Fi2018/01418/DF

Inledning

Förvaltningsrätten instämmer med utredningen när det kommer till grundsatsen att det finns behov av att anpassa lagstiftningen för att kunna stödja den digitala utvecklingen, en utveckling som är högst aktuell. Det är naturligtvis svårt att förutse de faktiska konsekvenserna av den digitala utvecklingen, men eftersom förslagen i utredningen inte ställer några ovillkorliga krav på att digitala mottagningsfunktioner etc. ska finnas på plats inom någon viss tid (se s. 276), tillstyrks förslagen. Förvaltningsrätten har dock vissa synpunkter som redovisas i det följande.

Digital kommunikation mellan myndigheter

Utredningen fokuserar i huvudsak på att kartlägga hur den digitala kommunikationen mellan myndigheter och enskilda ska fungera. Förvaltningsrätten saknar emellertid belysning av hur den digitala kommunikationen ska ske myndigheter emellan, särskilt kommunikationen mellan myndigheter och domstolar. För förvaltningsdomstolarna är det en central del i arbetet med digitaliseringen att ha en struktur som möjliggör tillgång till underinstansens utredning och beslut om handlingarna inte skickas i pappersform. Vissa steg har redan tagits, bl.a. kommer kommunikationen med Skatteverket framöver vara helt digital genom s.k. e-skick. Det finns även andra exempel på tekniska lösningar, såsom att ge direktåtkomst till annan myndighets material.

Avsnitt 8.3.3

Det föreslås att en ny bestämmelse ska införas i förvaltningslagen, 7 a §, som innebär att myndigheter ska vara skyldiga att tillhandahålla digitala mottagningsfunktioner, om det inte skulle vara olämpligt. Förvaltningsrätten ifrågasätter behovet av en sådan specialbestämmelse mot bakgrund av att nuvarande 7 § är medvetet neutral i förhållande till den omfattande och kontinuerligt ökande digitala förvaltningen. Syftet med gällande lydelse är att inte låsa fast sig vid de varianter som nu förekommer utan öppnar för nya lösningar när det gäller digitala kommunikationsformer (prop. 2016/17:180 s. 68).

Avsnitt 8.3.6

Det föreslås att en ny bestämmelse ska införas i förvaltningslagen, 8 a §, som innebär att huvudregeln ska vara att kommunikation till enskilda ska ske digitalt. Förvaltningsrätten ser en uppenbar svårighet med detta i och med att alla inte är anslutna till digitala brevlådor och att e-postadresser inte registreras i folkbokföringen. Av denna anledning kan övervägas om 19 § förvaltningslagen borde innehålla en lydelse liknande den i 3 § fjärde punkten förvaltningsprocesslagen med krav på den enskilde att uppge sin e-postadress vid inledande kontakt med myndigheten.

Avsnitt 10.6

I avsnittet föreslås tystnadsplikt för uppgifter som omfattas av sekretess samt sekretessbrytande bestämmelse. Eftersom det är mycket troligt att utomstående leverantörer av IT-baserade funktioner kommer att behövas är det nödvändigt med en tydlig författningsreglering. Det saknas dock utredning kring hur tystnadsplikten och sekretessen fungerar i förhållande till tredje man, exempelvis för det fall att företaget går i konkurs.

Avsnitt 12.1.4

Utredningen anser att regeringen bör överväga att i den nya Myndigheten för digital förvaltning också inrätta en funktion med juridisk expertis. Detta ställer sig förvaltningsrätten bakom. Det framstår som mycket viktigt, inte minst utifrån vilka rättsliga problemställningar som enbart denna kartläggning uppmärksammat.

I detta ärende har lagmannen Susanne Bagge beslutat. Förvaltningsrättsnotarien Pernilla Friman har varit föredragande.

Susanne Bagge